

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Franciszek
Nazwisko: Grądzki
Miejsce urodzenia: Brzeziny pow. Białystok
Data urodzenia: 06-11-1926
Imię ojca: Aleksander
Imię matki: Aleksandra
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Franciszek Grądzki pseud. "Topór" (występujący w niektórych zapisach UB i MO, a także w aktach sądowych jako Franciszek Grondzki) figuruje jako aresztowany 8 lutego 1946 i jako "podejrzany o przynależność" do Narodowych Sił Zbrojnych i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego w aktach Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z lat 1946-1947. Akta te zawierają między innymi materiały śledcze UB z PUBP w Białymstoku z roku 1946, w tym protokoły zatrzymania i rewizji Franciszka Grądzkiego z dnia 8 lutego 1946 oraz protokoły jego przesłuchań z 9 lutego 1946 i 5 marca 1946, a także akt oskarżenia i protokół rozprawy sądowej z 28 marca 1946. Franciszek Grądzki został oskarżony o to, że od czerwca 1945 należał "do nielegalnej wojskowej faszystowskiej organizacji NSZ" i od czerwca 1945 do lutego 1946 "posiadał i przechowywał bez zezwolenia władz" broń palną - karabin "Mauser" nr 6295, a także "ostrą amunicję 20 sztuk". Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z 28 marca 1946 Franciszek Grądzki został skazany na łączną karę 13 lat więzienia i utratę praw na 5 lat. Następnie Najwyższy Sąd Wojskowy postanowieniem z dn. 30.04.1946 zmniejszył tę karę do 10 lat więzienia. A na mocy ustawy amnestyjnej z 1947 roku karę więzienia dla Franciszka Grądzkiego zmniejszono do 3,5 lat.	IPN Bi 212/587 (R202/46).	

Franciszek Grądzki pseud. "Topór" figuruje jako "podejrzany", wraz z kilkoma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowych Sił Zbrojnych i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego, w aktach śledczych UB z PUBP w Białymstoku i WUBP w Białymstoku z lat 1945-1950. Te materiały śledcze UB zawierają między innymi: meldunki, notatki i pisma funkcjonariuszy UB i MO, protokoły przesłuchań świadków i osób "podejrzanych", w tym m.in. protokół przesłuchania Franciszka Grondzkiego, a także akt oskarżenia. Franciszek Grondzki pseud. "Topór" był oskarżony o to, że od czerwca 1945 należał "do nielegalnej organizacji NSZ" i od czerwca 1945 do lutego 1946 posiadał i przechowywał bez zezwolenia (komunistycznych) władz broń palną - karabin "Mauser". W tzw. Repertorium "R" Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku zapisano między innymi, że 28 marca 1946 wyrokiem tego sądu Franciszek Grondzki został skazany na karę 13 lat więzienia i utratę praw na 5 lat.	IPN Bi 015/609 (615, KSL-1140, KSL-1858, KSL-1881, KSL-1887, KSL-1867), IPN Bi 213/10 (284).
Franciszek Grądzki figuruje jako osadzony w aktach osobowych więźnia z lat 1946-1949. Zapisy w tych aktach wskazują, że Franciszek Grądzki najpierw był osadzony w Więzieniu Karno-Śledczym w Białymstoku (od 6 marca 1946), a następnie w Więzieniu Karnym we Wronkach - od 21 maja 1946. Został zwolniony z tego więzienia z dniem 8 sierpnia 1949 po odbyciu zasądzonej mu kary - zmniejszonej na mocy ustawy amnestyjnej z 1947 roku. Akta te zawierają m.in. odpis wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 28 marca 1946.	IPN Po 950/203 (204/W).
Franciszek Grądzki syn Aleksandra figuruje w aktach Centralnego Zarządu Więziennictwa z lat 1956-1969 zatytułowanych "Kartoteka skazanych" (ta kartoteka obejmuje karty wytworzone w poszczególnych więzieniach PRL w latach 1944-1968). W karcie dot. Franciszka Grądzkiego zapisano między innymi, że ww. został aresztowany dn. 8 lutego 1946 i wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku skazany na "3 lata i 6 miesięcy" więzienia. Zapisano także, że Franciszek Grądzki został zwolniony z więzienia 8 sierpnia 1949.	IPN BU 2449/1.
Franciszek Grądzki pseud. "Topór" figuruje w aktach Wydziału "C" KW MO w Białymstoku z lat 1973-1979 zatytułowanych "Kwestionariusze osobowe do charakterystyki nr 47 nielegalnej reakcyjnej organizacji NZW". Akta te obejmują m.in. charakterystykę komendy powiatowej NZW krypt. "Bałtyk" i jej kilku zbrojnych oddziałów z lat 1944-1947 oraz kwestionariusze osobowe kilkuset żołnierzy i partyzantów NSZ i NZW oraz ich "pomocników" na terenach powiatu Białystok. W kwestionariuszu dot. Franciszka Grądzkiego (w tomie 3) zapisano między innymi, że ww. "od czerwca 1945 r. do 8 lutego 1946 r. na terenie gm. Trzcianne pow. Białystok należał do nielegalnej organizacji NZW jako szeregowy członek. Posiadał nielegalnie broń palną - karabin >Mauzer< nr 6295. Dnia 8 lutego 1946 r. był zatrzymany przez PUBP w Białymstoku".	IPN Bi 019/87 (2/37) t. 3.

Franciszek Grądzki figuruje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach KW MO w Białymstoku z roku 1976 zatytułowanych "Charakterystyka nr 13". To opracowanie pionu archiwalnego SB dot. zbrojnego oddziału NZW pod dowództwem ppor. Stanisława Grabowskiego pseud. "Wiarus" i następnie pod dowództwem chor. Kazimierza Wieczorkiewicza „Ordon” - walczącego z komunistycznymi okupantami kraju od maja 1947 do grudnia 1952 na terenach powiatów Łomża, Wysokie Mazowieckie i Białystok. W kwestionariuszu osobowym dot. Franciszka Grądzkiego zapisano między innymi (na str. 61), że ww. partyzant "od maja 1950 r. do 15 czerwca 1950 r. na terenie pow. białostockiego i pow. Łomża jako członek bandy tzw. Brzeziniaków wchodził w skład bandy NZW >Wiarusa<. W dniu 15 VI 1950 r. z bronią w ręku brał udział wraz z innymi członkami bandy w napadzie na samochód koło wsi Bożejewo i podczas tego napadu został zabity przez broniącego się funkcjonariusza MO".

IPN Bi 019/7 (1/7) t. 3.